

Ingek. 22 FEB 2017

Volgnr. SI 490/16-17

Par.

**Verslag van het tripartietoverleg van de commissies uit de
Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten**

Willemstad, 9 januari 2017

1. Opening

De voorzitter van de commissie en tevens delegatieleider van Curaçao, mevr. G. Mc. William, opent de vergadering en doet enkele mededelingen.

Oorspronkelijk agendapunt nr. 6 "Geschillenregeling" wordt naar voren geschoven en volgt nu na het onderwerp "Onderwijs".

2. Sustainable development (families) / Jeugd en jongeren

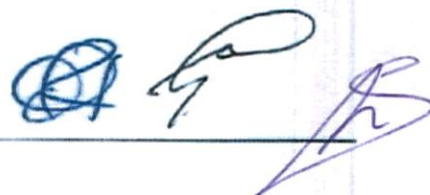
Dhr. Corsen van het Nationaal Platform Jeugdontwikkeling (Curaçao) geeft een presentatie en antwoordt daarna de vragen die zijn gerezen naar aanleiding van zijn presentatie. In de presentatie wordt aandacht gevestigd op de volgende aandachtsgebieden: gezondheid, school-drop-out, jeugdwerkloosheid, armoede en jeugdcriminaliteit. Een digitale versie van de presentatie wordt ter beschikking gesteld aan alle commissieleden.

3. Onderwijs

Voor Aruba is onderwijs uitermate belangrijk om op de agenda te blijven van zowel Tripartiet als IPKO. Zowel Curaçao en Sint Maarten wensen het onderwerp van Onderwijs op de agenda te laten voor latere besprekingen. Echter voor Curaçao geldt dat nog geen harde afspraken kunnen worden gemaakt, aangezien de regering net is aangetreden en nog geen regeringsprogramma is opgesteld.

Er is inmiddels veel bereikt v.w.b. de terugbetaling van studieschuld van (ex)studenten. Een groep (ex)studenten maakt gebruik van de soepele betalingsregeling.

DUO heeft afspraken gemaakt t.a.v. een versoepelingsregeling, maar niet al die afspraken worden nagekomen. De meeste studenten die een soepele betalingsregeling hebben, zijn tevreden. Maar vele (ex)studenten hebben geen soepele betalingsregeling gekregen en voor hun geldt nog het oude systeem van terugvordering via de deurwaarder. Dit blijft dus een aandachtspunt.

Het probleem van een AOV-gat is nog niet opgelost. De Arubaanse studenten in Nederland hebben geen recht meer op AZV. In Nederland wordt de student niet beschouwd als ingezetene omdat hij/zij geen economische band heeft met Nederland. Dit brengt met zich mee dat de student niet kan deelnemen in verzekeringspakketten voor studenten; hij/zij is verplicht om een particuliere verzekering te nemen. Aruba is het niet eens met de stellingname. Omgekeerd, wanneer een student uit Nederland naar Aruba verhuist voor stage etc. wordt hij/zij wel beschouwd als ingezetene van Aruba. Ook de studenten uit Aruba die op Curaçao komen studeren ervaren soortgelijke problemen vanwege dezelfde argumentatie.

Het probleem van de AOV-gat heeft de aandacht van SVB (Curaçao). SVB is bezig met een onderzoek om na te gaan hoe dit probleem kan worden aangepakt.

De studenten die in de regio studeren hebben veel meer succes dan de studenten die in Nederland gaan studeren. Er is bijvoorbeeld veel minder studiewijziging bij de studenten die in de regio studeren. Daarenboven keren de studenten in de regio sneller terug naar hun geboorteland in vergelijking met de studenten die in Nederland gaan studeren.

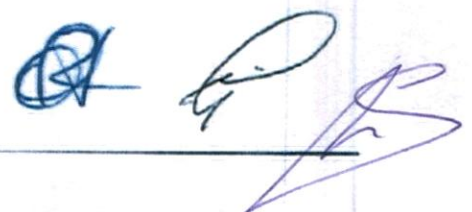
Bovendien kunnen de studenten uit de Caribische landen geen gebruik maken van een DUO-lening om in de regio zelf te studeren. Een DUO-lening is alleen beschikbaar voor studies in Nederland zelf – althans voor de studenten uit de Caribische landen – of wordt beschikbaar gesteld voor studies in het buitenland nadat de student meer dan 5 jaren in Nederland verblijft.

Een DUO-lening kan echter nadelig zijn voor een studie in de regio in gevallen dat de eurokoers nadelig uitpakt. Dit moet goed bekeken worden voordat men dit punt gaat doordrukken.

Ook het aantrekkelijker maken van onderwijs d.m.v. meer digitalisering is een punt van aandacht. De kosten voor een dergelijke investering zijn wellicht hoog, maar dit betaalt zich terug. Het onderwijs moet effectiever worden in de toekomst.

De rol die onderwijs moet gaan vervullen, moet in een breder verband worden geplaatst in de toekomst. We moeten zelf de normen stellen en ervoor waken dat het onderwijs dat wordt aangeboden aan deze normen voldoet.

Er zijn veel studenten uit Nederland die op Curaçao stage lopen. Er is echter geen stagebeleid dat geldt voor alle delen van het Koninkrijk. Het zou goed zijn een zodanig beleid in te voeren, waarvan studenten van alle delen uit het Koninkrijk kunnen profiteren.

Als autonome landen dragen de landen elk een eigen verantwoordelijkheid t.a.v. het verschaffen van leningen aan studenten en ervoor te zorgen dat de verstrekte leningen worden terugbetaald. Deze aangelegenheid kan niet verschoven worden op Nederland (DUO).

4. Geschillenregeling

De geschillenregeling is aan de orde sinds 2010 en is onderwerp van het IPKO geweest in de afgelopen jaren. Er is vordering gemaakt. In 2015 hebben de Parlementen van het Koninkrijk enkele (3) uitgangspunten geformuleerd. Er is zelfs een gezamenlijk voorontwerp opgesteld door Aruba, Curaçao en Sint Maarten, waarin die uitgangspunten zijn meegenomen. Daarnaast is er een motie van de Tweede Kamer (motie Van Laar) waarin de wens wordt geuit om de uitgangspunten mee te nemen in een eventueel ontwerp van de Minister van Binnenlandse Zaken.

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft pas vorige week een ontwerp ingediend bij de Raad van State. Eerdere ontwerpen van de minister hielden geen rekening met de afgesproken uitgangspunten. De minister heeft zelfs aangegeven dat de landen eventueel zijn ontwerp kunnen amenderen. De inhoud van het laatste ontwerp van de minister is nog niet bekend bij de landen, maar de kans is groot dat dit niet (veel) afwijkt van eerdere versies.

In maart zijn er verkiezingen in Nederland. Vanaf 23 februari gaat de Tweede Kamer met verkiezingsreces. Een behandeling van een ontwerp voor die tijd is onwaarschijnlijk, terwijl Nederland eerder heeft toegezegd dat een ontwerp tijdig zou worden ingediend voor behandeling voor de verkiezingen.

Al vanaf 1993 heeft Nederland een protocol getekend met Aruba waarin is aangekondigd dat het Statuut zou worden gewijzigd om de weg te openen voor een geschillenregeling. Er is in 2010 een amendement en een motie aangenomen in de Tweede Kamer, waarin is voorgenomen om te komen tot een geschillenregeling. Omdat er nog geen geschillenregeling is, is er ook geen democratisch gelegitimeerde inspraak in de Rijksministerraad. Telkens als de Rijksministerraad art. 12 Statuut hanteert kunnen de Nederlandse ministers de gevolmachtigde ministers uit de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten overrulen, omdat de Nederlandse minister, een meerderheid hebben in de Rijksministerraad. Vanwege deze situatie ziet dhr. Bikker de kans om via een "testcase" een uitspraak uit te lokken van de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State ten aanzien van eventuele deelname van de burgers op Aruba aan de verkiezingen van de Tweede Kamer (actief kiesrecht). Indien geen deelname aan de verkiezingen mogelijk is, dan zal een vorm

van redres (zoals een geschillenregeling) als compensatie kunnen dienen.

Ten aanzien van de vraag of de Minister van Binnenlandse Zaken heeft afgestemd met de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten, geeft dhr. Herdé aan dat de Arubaanse regering de minister heeft ingelicht dat zij niet akkoord gaan met het voorstel van de minister. De Arubaanse Gevolmachtigde Minister heeft naar aanleiding daarvan vorige week opdracht gekregen om het ontwerp Geschillenregeling, zoals geaccordeerd door Aruba, Curaçao en Sint Maarten in te dienen bij de Rijksministerraad. Geconstateerd kan worden dat nu dus formeel twee ontwerpen op tafel liggen.

Ook de regering van Sint Maarten heeft de Minister van Binnenlandse Zaken verwezen naar de uitgangspunten voor een geschillenregeling.

Zowel voor Sint Maarten als Curaçao geldt dat zij in de afgelopen periode in de ban van Statenverkiezingen waren, waardoor het onderwerp van geschillenregeling naar de achtergrond verdween.

Vanwege de mogelijke verkiezingsuitslag is het de bedoeling om middels een resolutie uitdrukking te geven aan de gezamenlijke wil van de parlementen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten ten aanzien van de eerdere afspraken van het IPKO over de uitgangspunten van een geschillenregeling en de procedure van behandeling van een ontwerp geschillenregeling.

5. Situatie Venezuela

De situatie in Venezuela heeft zijn gevolgen voor de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De meeste mensen die vanuit Venezuela overkomen naar deze landen doen dat met de bedoeling om te "overleven". De commerciële relaties tussen Venezuela en de landen is achteruit gegaan. Sociale problemen en problemen vanwege misdaad nemen toe. Er worden verschillende voorbeelden hiervan aangehaald.

In de IPKO-afsprakenlijst van juni 2016 zijn afspraken geformuleerd t.a.v. dit onderwerp. Het probleem vergt een diplomatieke benadering. De regeringen moeten hetgeen is afgesproken in IPKO-verband oppakken. Uit beschikbare informatie blijkt dat de landen van het Koninkrijk regelmatig overleg plegen t.a.v. dit onderwerp. Er is zelfs wekelijks overleg op niveau van ambtenaren. Er zijn processen "in place" en er zijn draaiboeken opgesteld. Er bestaat behoefte bij de delegaties aan meer informatie over dit onderwerp.

6. Minimumstraffen in zaken van kindermishandeling

Dit is een nieuw onderwerp in Tripartiet-verband. In Aruba is een speciale commissie ingesteld die zich over dit onderwerp buigt. Kindermishandeling roept veel emoties op en heeft een zware impact op het leven van de slachtoffers. Bescherming van kinderen moet voorop staan. Mogelijkheden van uitbreiding van het doen van klachten/aangiften worden benoemd. Rechters zijn niet gehouden aan het opleggen van minimumstraffen. De reden hiervoor is dat elke zaak als afzonderlijk wordt beschouwd. Het is voor het publiek vaak niet duidelijk welke motivering achter een bepaald vonnis is. Dit kan volgens een suggestie uit het Nederlands Juristenblad worden verholpen door i.p.v. kop-staart-vonnissen bij die soort delicten gemotiveerde vonnissen te geven. Voor bepaalde delicten wordt het ontbreken van minimumstraffen als een gemis ervaren onder de brede bevolking. Concordantie tussen de rechtstelsels van de landen (Aruba, Curaçao en Sint Maarten) is belangrijk, maar deze staat niet in de weg dat elk land vrij staat om een eigen weg te bewandelen om eventueel minimumstraffen in te voeren.

Dit onderwerp wordt op de agenda van een volgend tripartietoverleg gehouden.

7. Connectie tussen de eilanden (lucht- en zeeverbinding)

Er is nog geen officiële update t.a.v. een eventuele ferry-verbinding tussen de eilanden. In de pers verschijnen regelmatig berichten over dit onderwerp. Er is onderzoek verricht in opdracht van de regeringen. Er bestaat een rapport, maar er is niets daarmee gebeurd. Curaçao zal nagaan of een formeel verzoek is ingediend bij de overheid voor een vergunning.

In Sint Maarten zijn concrete plannen om een fast-ferry verbinding te starten tussen Sint Maarten en St. Eustatius. Binnenkort begint een particulier bedrijf met de operatie.

De luchtverbinding tussen de eilanden staat onder druk. In dit verband wordt verwezen naar de financiële problemen van de luchtvaartmaatschappij Insel Air. Ook in het verleden zijn dergelijke problemen ontstaan bij vliegmaatschappijen die tussen de eilanden vlogen. Steeds opnieuw wordt een beroep gedaan op de overheden om bij te staan met financiële hulp. Aspecten die niet alleen de verbinding tussen de eilanden raken, zoals werkgelegenheid, toerisme, macro- en sociaaleconomische impact etc. spelen een rol bij de beoordeling van de overheid. De motie inzake Insel Air die recentelijk door de Staten van Curaçao is aangenomen wordt met de andere landen gedeeld.

8. Economische kansen binnen het Koninkrijk

Er is vanaf 2009 een draft voor vrijhandelsverdrag tussen Aruba en Curaçao. Het is belangrijk dat hierover duidelijkheid komt. Zo'n verdrag kan concrete voordelen hebben voor de inwoners van de landen.

Er is een idee om de economische agenda van de ambassades te delen met de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Dit idee kan veel voordelen geven aan deze landen.

De landen kunnen een analyse/studie laten maken van bepaalde bestedingen om daarna samen te werken om kosten van invoer te drukken. De samenwerking moet ook verbeterd worden nu er nieuwe ontwikkelingen zijn in de regio zoals de rol van Panama als hub voor de regio, de uitbreiding van het Panama kanaal, de rol van Cartagena als nieuwe hub etc. Aruba, Curaçao en Sint Maarten kunnen een gerichte studie laten uitvoeren door experts en een rapport laten presenteren aan de parlementen.

9. Gezondheidszorg

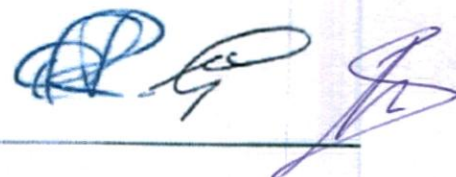
Er wordt verwezen naar het rapport dat in het kader van jeugdgezondheidszorg is opgesteld. Dit rapport wordt gedeeld met alle delegaties (zie ook www.vic.cw).

Gezamenlijke zorginkoop blijft een belangrijk punt om kosten van gezondheidszorg te drukken. De landen kunnen concreet met elkaar samenwerken om diensten van elkaar af te nemen. Ook de inkoop van (gespecialiseerde) medicijnen kan, indien dit gezamenlijk gebeurt, tot kostenverlaging leiden. Deze punten zijn uitvoerig besproken in de "Health Conference" dat gehouden is op Aruba. Na de conferentie is een gezamenlijke brief geformuleerd waarin de regeringen worden opgeroepen om op 3 concrete punten samen te zullen werken: (1) centrale inkoop van medicijnen en verdeling van specialismen over de ziekenhuizen; (2) "international health regulation" om zo bepaalde besmettelijke ziektes te bestrijden en (3) samenwerking om de zorg te verhogen d.m.v. inspectie en de instelling van een gezamenlijke klachteninstituut.

Ook de bestrijding van epidemieën kan beter door samenwerking. Wellicht kan een gezamenlijke commissie worden ingesteld om deze mogelijkheid verder uit te werken.

Het is ook van belang om data met elkaar te delen i.v.m. gezondheidstoestand van de bevolking.

Voor het volgende tripartietoverleg moet informatie met elkaar gedeeld worden over de algemene ziekteverzekering. Op deze wijze kunnen we van elkaar leren en kunnen fouten voorkomen worden. In dit verband kan voor het volgende tripartietoverleg de SVB-directie

worden uitgenodigd om informatie te verschaffen.

Ook het standpunt van de overheden op de vragen in de brief vanuit de Health Conference wordt voor het volgende tripartietoeverleg ingebracht. Elke delegatie zal bij zijn regering navraag doen over deze brief.

10. Consensusrijkswetten Justitie

Dit onderwerp wordt aangehouden tot een volgend tripartietoeverleg, aangezien het lid dat dit punt wenst in te brengen niet aanwezig is.

11. Procedure benoeming Gouverneurs

Er is een protocol vastgesteld in de Rijksministerraad in 2001 waarin een procedure is afgesproken voor de benoeming van Gouverneurs. Het protocol wordt in principe vastgehouden, tenzij er sprake is van een bijzonder/afwijkend geval.

Vanuit Aruba zijn diverse documenten gedeeld met de overige delegaties. Er wordt daarnaast mondeling nadere aanvulling gegeven.

Afspraken t.a.v. de procedure voor tripartiet overleggen in de toekomst

- Loskoppelen van IPKO; dus niet alleen vóór IPKO als tripartiet bij elkaar komen.
- Mogelijkheden van andere vormen van samenkomen met gebruikmaking van moderne (digitale) middelen.
- Geannoteerde agenda's voor toekomstige tripartiet overleggen.
- Volgende videoconference: 27 januari 2017.

Delegatieleider Aruba

Delegatieleider Curaçao

Delegatieleider Sint Maarten

PROGRAMMA TIPARTIET-OVERLEG JANUARI 2017

ARUBA, CURAÇAO, SINT MAARTEN

Locatie: Vergaderzaal Staten - Wilhelminaplein, CURAÇAO

MAANDAG 9 JANUARI 2017

09.00 – 09:30 uur

Ontvangst

Tripartiet-overleg

09:30 – 12:00 uur

- Opening
- Sustainable Development (families) / Jeugd en Jongeren
- Onderwijs
- Situatie Venezuela
- Minimumstraffen
- Connectie tussen de eilanden (lucht- en zeeverbinding)

12:00 – 13:30 uur

Lunch

13:30 – 17:00 uur

Vervolg Tripartiet-overleg

- Geschillenregeling
- Economische samenwerking binnen het Koninkrijk
- Gezondheidszorg
- Consensusrijks wetten Justitie
- Procedure benoeming Gouverneurs

Samenstelling delegaties Aruba, Curaçao en Sint Maarten voor het tripartietoverleg,

Aruba

- Mw. M.G. Wyatt-Ras (Statenvoorzitter)
- Dhr. G.R. Herde (Commissievoorzitter)
- Dhr. A.M. Sneek
- Mw. D.G. de Sousa-Croes
- Dhr. C.G. Dammers
- Dhr. D.R. Rasmijn
- Dhr. J.E. Thijsen
- Dhr. C.V.J. Romero
- Dhr. G.F. Besaril
- Dhr. A.C.G. Bikker
- Mw. M.J. Lopez-Tromp
- Dhr. H. Ch.J. Hek (Griffier)

Curaçao

- Mw. G.M. Mc. William (Commissievoorzitter tevens delegatieleider)
- Mw. M.M. Alcalá-Wallé
- Dhr. H.A. Davelaar
- Dhr. M.V.E. Cijntje
- Dhr. S.R. Cijntje (Griffier)
- Dhr. R.J. Anthonia (plv. Griffier)

St. Maarten

- Mw. S.A. Wescot-Williams (Statenvoorzitter)
- Dhr. R.E. Samuel (Commissievoorzitter)
- Dhr. F.G. Richardson
- Mw. N.R. Guishard-Joubert (Griffier)
- Dhr. R. Richardson (Adviseur)

Resolutie Geschillenbeslechting 2017

De Gezamenlijke vergadering van de vaste commissie Koninkrijksaangelegenheden en Buitenlandse Betrekkingen van de Staten van Aruba, de vaste commissie Koninkrijksaangelegenheden, Interparlementaire Relaties en Buitenlandse Betrekkingen van de Staten van Curaçao en de vaste commissie Koninkrijksaangelegenheden, Interparlementaire Relaties van de Staten van Sint Maarten, in Tripartite Overleg bijeen:

In aanmerking nemende:

- de Resolutie in Tripartite-verband d.d. 28 mei 2015 waarin de contouren voor de regeling van een geschillenbeslechting voor het Koninkrijk der Nederlanden is overeengekomen;
- dat de delegaties bij het Interparlementair Koninkrijksverdrag in de afsprakenlijst van 3 juni 2016 nogmaals hebben onderstreept dat de geschillenregeling op basis van onder anderen artikel 12a Statuut er snel moet komen. De delegaties hebben de Koninkrijksregering, de regeringen van de landen en beide Kamers der Staten-Generaal opgeroepen om op passende wijze uitdrukking te geven aan het spoedeisend karakter van het tot stand brengen van de geschillenregeling en de wens uitgesproken om in de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk kan worden behandeld en afgerond;
- dat de delegaties van de vier parlementen in de afsprakenlijst van het IPKO van 3 juni 2016 het volgende hebben geconstateerd: *"De delegaties roepen alle betrokkenen bij de rijkswetprocedure op voortvarend samen te werken teneinde de geschillenregeling met alleen zo snel als redelijkerwijs mogelijk is maar ook op een zo breed mogelijke gemeenschappelijke basis tot stand te brengen"*
- de door de Tweede Kamer op 13 oktober 2015 aangenomen motie van Laar van november 2015, waarin de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden wordt verzocht om een concept-rijkswet geschillenregeling aan de Tweede Kamer aan te bieden dat voldoet aan de afspraken die terzake zijn gemaakt tussen de parlementen van de vier landen;
- dat inmiddels op grond van artikel 15, derde lid, Statuut aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een ontwerp van Rijkswet is voorgedragen omfattende een regeling van een geschillenbeslechting gebaseerd op onder anderen artikel 12a Statuut;
- dat tevens de internetconsultatie ten aanzien van de tijdens de Koninkrijksregering opgestelde voorontwerp van Rijkswet omfattende een regeling op grond van artikel 12a Statuut is afgerond;
- dat het bedoeling was dat het concept-rijkswet geschillenregeling voor de verkiezingen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend en behandeld zou worden.

Beslissen:

De beide Kamers der Staten-Generaal en de Koninkrijksregering op te roepen om conform de gemaakte afspraken en de motie van Laar, uitdrukking te geven aan het spoedeisend karakter van het tot stand brengen van de geschillenregeling, opdat een ontwerp van Rijkswet gebaseerd op onder anderen artikel 12a Statuut, zo spoedig mogelijk in de Staten-Generaal kan worden behandeld en afgerond.

Willemstad, 9 januari 2017

De Voorzitter der Staten van Aruba

De Voorzitter der Staten van Curaçao

De Voorzitter der Staten van Sint Maarten

**Resolutie initiatiefrecht Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten m.b.t. voorstellen van
Rijkswet**

De Gezamenlijke vergadering van de vaste commissie Koninkrijksaangelegenheden en
Buitenlandse Betrekkingen van de Staten van Aruba, de vaste commissie
Koninkrijksaangelegenheden, Interparlementaire Relaties en Buitenlandse Betrekkingen van de
Staten van Curaçao en de vaste commissie Koninkrijksaangelegenheden, Interparlementaire
Relaties van de Staten van Sint Maarten. – Eerste Ordevergadering

In aanmerking nemende:

dat de Afdeling Advosering van de Raad van State van het Koninkrijk naar aanleiding
van een amendement en een motie, ingediend bij de Staten-Generaal door Statenleden
uit Aruba, Curaçao en Sint Maarten met betrekking tot een mogelijk initiatiefrecht ten
aanvoer van rijkswetten voor Statenleden van bedoelde parlementen, als alternatief
heeft geproponé om een recht van initiatief te kennen aan de respectievelijke Staten
als geheel;
dit gemeld alternatief op zich de parlementaire bevoegdheden van de respectievelijke
Staten binnen het Koninkrijk te versterken.

Beslissen:

Keuzen te maken positief te staan ten aanzien van geticht door de Raad van State geproponé
alternatief om een recht van initiatief ten aanzien van voorstellen van Rijkswet te kennen aan
de respectievelijke Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Willemstad, 9 januari 2017

De Voorzitter der Staten van Aruba

De Voorzitter der Staten van Curaçao

De Voorzitter der Staten van Sint Maarten

TK 27570 (R 17672) nr. 17
TK 27570 (R 17672) nr. 18
TK 27570 (R 17672) nr. 20